

CUPRINS

Introducere	7
Capitolul I Masca și personajul-Mască	9
Capitolul II Commedia dell'Arte și rădăcinile sale. Teatrul antic și teatrul medieval	
2.1. Teatrul antic grec și latin	15
2.2. Teatrul medieval – Misterele medievale	17
2.3. Lirica medievală	18
2.4. Forme ale teatrului popular în Evul Mediu și Renaștere	19
2.5. Comedia cultă	21
2.6. Apariția <i>Commediei dell'Arte</i>	22
Capitolul III Actorul și <i>Commedia dell'Arte</i>	
3.1. Despre măști și despre personaje	26
3.2. Chip și Mască	29
3.3. Despre Arta Improvizației	30
3.4. Pregătirea actorului pentru joc (rostire, trup și memorie, modalități de exprimare)	30
3.5. Trupe și actori cunoscuți ai perioadei de aur	32
Capitolul IV Personajele-Mască	
4.1. Arlecchino	34
4.1.1. Origine. Crearea personajului Arlecchino	35
4.1.2. Evoluția personajului Arlecchino	37
4.2. Pedrolino	39
4.2.1. Originea și statutul lui Pedrolino	40
4.2.2. Pedrolino în relație cu celelalte personaje	41
4.2.3. Pedrolino – masca și costumele	42
4.2.4. Pedrolino și tipul de mișcare specific acestuia	42
4.2.5. Evoluția lui Pedrolino – secolul XVIII	43

4.3. „El Capitano”	44
4.3.1. Originile lui „El Capitano”	48
4.3.2. „Miles Gloriosus” sau „Soldatul fanfaron”	49
4.3.3. Realitatea istorică a lui „El Capitano”	50
4.3.4. Numele personajului „El Capitano”	52
4.3.5. „El Capitano” – datele fizice definitorii (masca, costumul, limbajul verbal și non-verbal, caracteristici psihologice) ...	53
4.3.6. Relațiile lui „El Capitano” cu celelalte personaje	59
4.3.7. Lazzi-urile în care apare „El Capitano”	60
4.3.8. Variante ale personajului „El Capitano”	61
4.4. Pantalone	66
4.4.1. Strămoșii lui Pantalone	70
4.4.2. Pantalone, de la <i>Commedia dell’Arte</i> la Carlo Goldoni	72
4.5. „Il Dottore”	76
4.5.1. Despre numele personajului „Il Dottore”, masca și costumul, modul de joc și relațiile dintre personaje	77
4.5.2. „Il Dottore” – cel fără de mască – în opera lui Carlo Goldoni ...	79
4.6. Pulcinella	80
4.6.1. Tipologia personajului comic Pulcinella	81
4.6.2. Originea lui Pulcinella din teatrul antic	82
4.6.3. Pulcinella și munca actorului pentru crearea personajului	82
4.6.4. Mari actori în rolul Pulcinella	83
4.7. Colombina	83
4.7.1. Colombina – personaj al <i>Commediei Dell’Arte</i>	84
4.7.2. Colombina în operele lui Carlo Goldoni	86
4.8. Cuplurile de Îndrăgostiți	88
4.8.1. Actori ce au interpretat rolul de „Îndrăgostiți”	91
4.9. Clownul	93
Capitolul V	
„Teatrul Masca” și Mimul corporal	105
Capitolul VI	
Pantomima și „Passe Partout”	108
Capitolul VII	
Living-Statues sau „Statuile vivante”	111
Capitolul VIII	
Teatrul-dans	117
Bibliografie	123
Anexe	125

Motto:

„Teatrul este un punct optic. Tot ce există în lume, în istorie, în viață, în om, totul, el are datoria să reflecte, dar sub bagheta magică a artei.” (V. Hugo)

INTRODUCERE

Teatrul, privit în manifestarea lui generală, apare ca un domeniu complex și complet, în care se pot îngemăna toate artele, ca într-o sinteză de adevăruri ale simțirii și ale gândirii umane. Teatrul nu numai că are puncte comune cu celelalte arte, are puncte de graniță, de atingere, dar, ca într-o metamorfozare alchimică, el chiar le poate încorpora pe celelalte. Astfel, privind de la distanță, putem spune că sculptura este o artă și teatrul este alta, dar... Nu este așa! Actorul, când se află în plinătatea actului său interpretativ, sub privirea a sute, mii de spectatori, nu are voie să se miște banal, așa cum ar putea să o facă pe stradă sau acasă la el, simplu și cotidian. Atitudinea actorului pe scenă are în ea noblețe și linie, are o demnitate statuară. Mișcărilor sale vor exprima ceva din plastic tăcută, dar vie, a basoreliefurilor de pe frontoanele templelor antice. Derivând din această statuare sculpturală a mișcării și interpretării, au apărut în teatru *Pantomima* și *Mimul Corporal*, *Statuile Vivante*, *Teatrul Dans* și *Commedia dell Arte*. Astfel de vibrații controlate apar și pe platourile de filmare populate de sute de actori și figuranți unde, ca într-o imagine ce se mișcă grațios, dar cu încetinitorul, într-un timp cu totul special, suspendat și anistoric, arta comunică cu divinitatea. Dacă în organizarea acestor prezențe artistice creatoare, regizorul nu are optica plastică necesară, dacă nu știe să creeze aceste „statui vivante”, se poate întâmpla ca „sufletul” reprezentării scenice să nu apară, iar spectacolul să devină banal sau să rămână inert. În spectacolul teatral pictura

aduce cu ea culorile costumelor și adâncimile spațiale ale decorului, iar apoi dansul comunică atitudinilor actoricești o fluiditate și o varietate caracteristică mișcării, impune ordine și armonie. Arta muzicii și cea a rostirii cuvântului vin să completeze gama artelor ce sunt încorporate marelui fenomen ce oglindește însăși viața, respectiv TEATRUL.

Iar *Teatrul gestual* este ca o zbatere ușoară de aripă...